

ПРОЈЕКАТ БРИТАНСКЕ БИБЛИОТЕКЕ:

НАУКА И ДРУШТВО НА БАЛКАНУ 1850–1950

Сања Стјејановић Тодоровић

*Библиотека Српске академије наука и уметности
(БСАНУ)*

УДК: 027.54:002(=163)(410)"2018/2019"
304(497)"1850/1950"(093.2)

Сажетак

Током академске 2018/19. године у Британској библиотеци је уз подршку Чивнинг стипендије реализован пројекат под називом: *Наука и друштво на Балкану 1850–1950*. Пројекат се односи на балканске академске колекције, које су део колекција Југоисточне Европе у Британској библиотеци. Реч је о штампаној грађи: монографијама и серијама које садржински обухватају приређене изворе и колекције докумената, научне, стручне и друге истраживачке радове из свих области. Пројекат је имао за циљ да се утврди величина и састав академских колекција са Балкана, а потом да се побољша њихова онлајн приступачност и видљивост. Постигнути резултати су од значаја за Британску библиотеку, али истовремено промовишу и науку и културу балканских народа. Поред детаљнијег приказа циљева и резултата пројекта, у овом раду ће бити речи о Британској библиотеци као установи домаћину пројекта, својствима балканских академских публикација и њиховој набавци у Британској библиотеци.

Кључне речи: Британска библиотека, Чивнинг, пројекат, балканске академске публикације, народни препород и издаваштво, порекло збирки, приступачност и видљивост, наука и култура балканских народа.

Већ неколико година Британска библиотека развија стратешко партнерство са Чивнингом (Chevening), што је назив за међународни програм стипендија Владе Уједињеног краљевства, односно њеног Министарства спољних послова (Foreign and Commonwealth Office).¹ Систем Чивнинг стипендија омогућава Британској библиотеци да годишње ангажује из свега два или три професионалца за рад на јасно дефинисаним пројектима. Пројекти су усклађени са стратешким циљевима Британске библиотеке и усмерени су на стручно усавршавање стипендиста кроз рад на специфичним деловима колекција.

Академске 2018/19. у Британској библиотеци су уз финансијску подршку Чивнинга спроведена три пројекта од којих се један, под називом *Наука и друштво на Балкану 1850–1950* (*Academy and Society in the Balkans 1850–1950*), односио на специфичну регионалну колекцију – балканске академске публикације. За рад на њему, путем процедуре која је пратила конкурс отворен за кандидате из балканских држава ван Европске уније, изабран је један стипендиста. Од кандидата се, уз виши академски степен образовања (мастер, магистратура или докторат), тражило да познаје историју, језике и културе Југоисточне Европе, ћирилично и латинично писмо, писани и говорни енглески језик, стандарде каталогизације, да има искуство рада у истраживачкој библиотеци и способност да ради самостално и у тиму.²

У даљем тексту ћемо усмерити пажњу на три аспекта у вези са пројектом *Наука и друштво на Балкану 1850–1950*: Британску библиотеку као домаћина овог пројекта; својства балканских академских колекција у Британској библиотеци и разлоге њихове набавке; циљеве и резултате пројекта.

1.

О Британској библиотеци (The British Library)³ надахнуто је писала Исидора Секулић, својственим јој језиком и стилем. Она је знала за богатство

¹ Влада Уједињеног краљевства кроз Чивнинг спроводи међународни програм академских (Chevening scholarship) и професионалних (Chevening Fellowship) стипендија, чији је циљ стварање „глобалне заједнице лидера“. Тај циљ се, између осталог, промовише подстицањем професионалног развоја и изградњом међународних мостова. Администрирање целокупног програма обавља Чивнинг секретаријат. Партнерство Чивнинга и Британске библиотеке представља део овог програма, који има за циљ професионални развој у библиотечарству кроз рад на пројектима. Пројекти су усмерени на експертизу посебних делова колекције Британске библиотеке, успостављање нових врста истраживања и јачање међународне сарадње. Више о томе на: About Chevening. <https://www.chevening.org/about> (преузето 17. 5. 2020) и British Library Chevening Fellowship. <https://www.bl.uk/projects/chevening-fellowships> (преузето 17. 5. 2020).

² Chevening 2018. <https://www.bl.uk/news/2017/september/chevening-2018> (преузето 17. 5. 2020).

³ Назив Британска библиотека се у овом раду употребљава у ширем смислу, који обухвата и период Библиотеке Британског музеја.

Британске библиотеке у штампаним публикацијама и рукописима, те да се „по целом свету причају приче о томе шта Британска има, како има и како даје, шта је све овај или онај страсни љубитељ, или велики ерудит, или префињени издавач у њој нашао“. Па ипак, Исидора је у нечем другом пронашла особитост Британске библиотеке, због које је сматрала да Народна библиотека у Паризу и Државна библиотека у Берлину „нису оно што је Британска Библиотека“. Ту особитост уочила је у „начину општења са људима“, „чудесном и неистрошивом давању себе“, „давању [којем] краја нема“, у „бризи како ће се давати а не закључавати“. Понета таквим увидима, Исидора је написала похвалу:

„Ко је у Библиотеци Британског музеја радио, не може је никада заборавити. Он јој остаје обавезан за цео живот, и кроз њу везан за земљу и народ енглески врло тесним везама. Ко је у Британској радио, постао је више човек но што је био, и без обзира на оно што је читао и проучавао. То је једно од ретких места на земљи где се истински од срца хоће добро и великима и малима, и даровитима и недаровитима“.⁴

Обиље, ред, отвореност, чување, давање, смисао, то су одреднице Британске библиотеке данас, као и у време када је Исидора Секулић радила у њој. И много више од тога. Британска библиотека има амбицију да се непрестано развија и постане најотворенија и најиновативнија установа ове врсте у свету.

Британска библиотека је национална и главна истраживачка библиотека Уједињеног краљевства. Као независна установа успостављена је релативно касно, 1973. године. Пре тога постојала је као део Британског музеја (The British Museum), основаног 1753, и већ средином 19. века нагло се развила у једну од највећих библиотека у свету. Данашња Британска библиотека, која је израсла из Библиотеке Британског музеја (British Museum Library), обухвата још Националну централну библиотеку, Националну позајмну библиотеку за науку и технологију, Британску националну библиографију, Канцеларију научних и техничких информација, Индијску колекцију и Британски институт за звучне записе.

Тачну процену фондова Британске библиотеке није могуће направити. Процењује се да поседује између 170 и 200 милиона књига, часописа, новина, патената, мапа, постера, рукописа, марки, фотографија, звучних записа, дигиталних публикација и веб-садржаја. Међу њима су светски уникати и артефакти са свих континената и из најстаријих периода људске писмености. Развој дигиталног библиотечког система и дигиталних збирки, који се одвија преко четврт века, неупоредив је по квантитету и квалитету.

Многобројне библиотечке и друге културне делатности и програми одвијају се на две локације Британске библиотеке: Лондону и Бостон

⁴ Исидора Секулић, „Библиотека у Британском музеју“, *Српски књижевни гласник*, XXVI, 4 (1929), стр. 271, 274–281.

Спа (Boston Spa) у Јоркширу (Yorkshire). Наменски грађена лондонска зграда на Ст. Панкрасу (St. Pancras), отворена 1998, сматра се једном од најлепших енглеских модерних јавних зграда. Веома оригинално је уклопљена у контекст простора и као зграда од изузетног архитектонског и историјског значаја сврстана је у прву категорију јавних зграда у Лондону.⁵ Има четрнаест спратова од којих пространи депои и магацински простори заузимају пет нивоа испод земље. На осталих девет спратова простиру се конзервацијски центар, читаонице, изложбени простори, радни простори, ресторани и конференцијски део. Кроз средину зграде диже се импозантна „кула“ (Tower) од тамног дрвета и стакла, дизајнирана за смештај највеће краљевске збирке на свету, библиотеке краља Џорџа III са преко 65.000 књига. Испред зграде, а у склопу Библиотеке, простире се трг са великом бронзаном скулптуром Исака Њутна. На другој локацији Британске библиотеке – Бостон Спа, налази се око 70% штампане грађе, посебно новина и часописа. Упечатљив је дизајн тамошње потпуно аутоматизоване Нове магацинске зграде (Additional Storage Building), у којој је смештено око седам милиона јединица грађе националних колекција.

Британска библиотека је лоцирана у делу Лондона који има посебан академски и културни потенцијал. То јој је омогућило да од 2014. учествује у партнерству под називом „Кварт знања“ (Knowledge Quarter), које чини група значајних институција смештених у близини Британске библиотеке. У тим установама је концентрисана највећа количина информација и знања на релативно малој површини. Међу њима су Британски музеј, Гугл (Google), Алан Тјуринг Институт (The Alan Turing Institute), Велкам фондација (The Wellcome Trust), Френсис Крик институт (Fransis Crick Institute), Гардијан (The Guardian), Универзитетски колеџ Лондона (UCL). Ове институције имају континуирану сарадњу и бројне заједничке програме.

Британска библиотека је библиотека са мисијом и визијом. Њена мисија се састоји у отворености и стављању на располагање свих збирки за различита истраживања. У једној од реченица које изражавају ту мисију каже се: *Ми своје интелектуално наслеђе чинимо доступним свакоме, за истраживање, инспирацију и уживање.* У стратешком плану 2015–2023. под називом *Живо знање (Living knowledge)*,⁶ Британска библиотека је дефинисала шест стратешких циљева: старање о колекцијама, подршка и подстицање истраживања, помагање развоју бизниса, креирање културних садржаја, подстицање учења у свим узрастима, међународна сарадња у циљу унапређивања знања и међусобног разумевања.

Британска библиотека је савремена и динамична библиотека која на многоструке и иновативне начине служи науци и истраживањима свих врста

5 Facts and figures of the British Library. <https://www.bl.uk/about-us/our-story/facts-and-figures-of-the-british-library>. (пребузето 17. 5. 2020).

6 *Living Knowledge: The British Library 2015–2023*. London: British Library, 2015.

из свих области. Главна је истраживачка библиотека у земљи, са грађом на многим језицима и на различитим форматима, штампаним и дигиталним. Сва та грађа предмет је истраживања у Британској библиотеци и стога је „особита снага Библиотеке што може да подржи истраживања која прелазе академске границе а унутар су веома различитих области људског знања”.⁷ Библиотека подржава и спроводи истраживања на два различита начина: а) стављајући на располагање своје фондове, простор и стручну експертизу свим установама и појединцима који спроводе истраживања, и б) спроводећи разноврсна истраживања самостално или у партнерству са другим установама, пре свега универзитетима и установама културне баштине. У таквом амбијенту своје место добио је и пројекат о балканским академским колекцијама.

II

У магацинским просторима Британске библиотеке испод нивоа земље смештене су академске публикације из читавог света, подељене по земаљама. Чини се као да је на једном месту окупљена наука света, овековечена у колекцијама академија, универзитета и научних друштава свих земаља у којима су те установе постојале. Најбројније су академске колекције Немачке, Француске, Британије, Америке, Италије, скандинавских земаља. Од словенских земаља у академском издаваштву предњачи Русија, иза ње су Пољска, Чешка, затим и остале. Све академске публикације, из које год земље да потичу, беспрекорно су очуване и повезане.

Балканске академске колекције чине велики и важан део колекција Југоисточне Европе у Британској библиотеци. Под балканским академским публикацијама, обухваћеним овим пројектом, подразумевају се публикације које су издавале академске установе, какве су учена друштва, академије или универзитети, али и друге културне и стручне установе које су се појавиле на Балкану средином 19. века. Обухватају штампану грађу, односно серије и монографије, писане на јужнословенским и другим језицима, на ћириличном и латиничном писму. Садрже приређене изворе и колекције докумената, истраживачке радове из свих области науке, посебно историје, археологије, лингвистике, права и политике. Један број монографија посвећен је значајним јубилејима или изузетним личностима у науци и култури.

Термин „балканске академске колекције” користи се за грађу објављивану на територијама које се историјски разликују од данашњих држава на њима. Издавачка делатност захтевала је изванредан степен културне аутономије, која није истовремено стечена код свих народа на Балкану.

⁷ *British Library Research: 2017–18*. London: British Library, 2019. Str. [10].

Због тога се садржаји и квантитет њихових академских публикација веома разликују. Издаваштво научних установа и установа културе појавило се на Балкану у 19. веку у време националних препорода балканских народа, који су тада били под влашћу Османског царства и Хабзбуршке монархије. Народи који су били под хабзбуршком влашћу имали су извештан степен аутономије, те су прве националне и културно-научне установе познате као „матике“ биле основане на њиховим територијама. Убрзо затим територије под османском влашћу почеле су да стичу аутономију и оснивају учена друштва и установе вишег образовања. Поједине балканске земље су, међутим, стекле политичку и културну аутономију тек у 20. веку.

Током 19. века основане су неке од најзначајнијих установа науке и културе на Балкану: Матица српска 1824, Друштво српске словесности 1841, Матица илирска 1842, Словенска матица 1864, Југославенска академија знаности и умјетности 1866, Булгарско Книжовно Дружество 1869, Земаљски музеј Босне и Херцеговине 1888, и друге. Новоосноване установе имале су главну улогу у модернизацији и еманципацији балканских друштава. Основни циљ им је био да промовишу националне и културне идентитете балканских народа, шире науку и подстичу образовање. Биле су посвећене неговању националних језика и књижевности, развијању научне терминологије, истраживању националне историје и објављивању историјских извора и језичких речника, прикупљању народне књижевности, проучавању народних обичаја, откривању археолошких и историјских споменика. Отуда су научни садржаји њихових публикација од изузетне важности за истраживаче балканске историје, науке, политике и културе. Британска библиотека поседује све значајне наслове ових установа, међу којима су: *Летопис Матице српске* (1824), *Гласник Друштва српске словесности* (1847), *Arkiv za povjestnicu jugoslavensku* (1851), *Rad Jugoslavenske akademije znanosti in umjetnosti* (1867), *Starine* (1869), *Letopis Matice slovenske* (1870), *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* (1880), *Летопис на Българското Книжовно Дружество в Софија* (1901), *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini* (1889), *Razprave* (1923), *Zajnici* (1927), *Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti* (1938), *Studia Albanica* (1964).

Балканске академске публикации, као и академске публикации других земаља, набављане су у Британској библиотеци од средине 19. века, са применом политике набавке иностраних публикација. Нова набавна политика почела је да се формира 1837, када је Антонио Паницци (Antonio Panizzi, 1797–1879) постао старатељ Одељења штампаних књига Библиотеке Британског музеја. Он је формулисао нове принципе, који и данас важе као смернице набавке у Британској библиотеци. Истакао је да, поред најбрижљивије набавке британских књига и дела која се односе на Британско царство, Библиотека треба да набавља ретка и критичка издања античке класике, али и најбоља издања иностране књижевности, науке и умет-

ности. Паници је дефинисао идеал јавне библиотеке „која може да пружи потребна средства информација у свим гранама људског знања, из свих земаља, на свим језицима...”⁸. Успео је да обезбеди буџет за своју идеју и почне да набавља литературу на свим језицима. Тих година купљене су и прве књиге са Балкана. Познато је да су марта 1841. купљени *Српски рјечник* (Беч, 1818) и *Kleine serbische Grammatik* (Лајпциг, Беч, 1824) Вука Стефановића Караџића, а априла 1847. осам хрватских и српских књига штампаних између 1842. и 1846. године.⁹ Концепт универзалне библиотеке какав је Паници успоставио одржао се до данас у Британској библиотеци, чија званична политика подразумева набавку релевантне библиотечке грађе на свим језицима, међу којима су и језици балканских народа.

III

Пројекат *Наука и друштво на Балкану 1850–1950* одвијао се у тиму за колекције Југоисточне Европе, у Одељењу европских и америчких колекција Британске библиотеке. Овај тим, састављен од кустоса и каталогизатора, стара се о значајној колекцији књига, периодике, архивске и друге грађе, која се односи на језик, историју, књижевност и уметности народа Југоисточне Европе. Водитељ (lead curator) збирки Југоисточне Европе Милан Грба осмислио је и омогућио пројекат *Наука и друштво на Балкану 1850–1950*, а потом га је усмеравао и надгледао у званичној улози супервизора.¹⁰

Кроз рад на пројекту требало је истражити величину, настанак и развој балканских академских колекција у Британској библиотеци, а потом унапредити њихову претраживост и видљивост. Задати циљ био је да се појединачно идентификују, попишу и ставе у историјски контекст балканске академске колекције из периода 1850–1950. године. Потом је ове колекције требало у већој мери учинити доступним корисницима и трасирати њихову провенијенцију. Њихов истраживачки потенцијал био је знатно ограничен тиме што су биле непрепознатљиве и непретраживе у главном онлајн каталогу Британске библиотеке. У највећем броју случајева, публикације из ових колекција имале су минималан ниво метаподатака, са насловима који нису били транслитерисани са ћириличног писма. Требало их је уредити и „отворити” за истраживаче и ширу публику.

8 Наведено према: Ilse Sternberg, „The Acquisitions Policies and Funding of the department of Printed Books, 1837–1959, *The Library of the British Museum*, ed. P. R. Harris, London: The British Library, 1991, p. 104.

9 Милан Грба. „Британска библиотека и Србија: настанак и развој српске збирке”. *Глас библиотеке*, 17 (2010), стр. 30.

10 Милан Грба је од 2005. водитељ збирки Југоисточне Европе у Одељењу европских и америчких колекција Британске библиотеке. О његовој личности и професионалној каријери може се нешто више сазнати из разговора који је са њим водила Драгана Милуновић. „Од упознавања шароликости света до прихватања и слављења различитости: разговор са Миланом Грбом”. *Гласник Народне библиотеке Србије*. 18, 21 (2019), стр. 87–96.

Отуда је пројекат о балканским академским колекцијама имао два главна аспекта: библиографски и истраживачки. Библиографски се састојао у побољшавању и уједначавању метаподатака у онлајн каталогу, а истраживачки у утврђивању начина њихове набавке у Британској библиотеци. Колатерални добитак се састојао у маркирању недостајућих бројева у серијама и евидентирању грађе за презервацију и конзервацију. Пројектом су биле обухваћене публикације на албанском и јужнословенским језицима са територија Албаније, Босне и Херцеговине, Бугарске, Црне Горе, Македоније, Хрватске, Словеније и Србије. Румунија је првобитно била предвиђена, али је изостала због недостатка времена.

Први корак у раду на овом пројекту састојао се у физичком прегледању и идентификовању балканских академских колекција. У Британској библиотеци оне се чувају под различитим сиглама и сигнатурама. Већина њих је идентификована под сиглом Ас (Academic), која је уведена између 1860. и 1870. како би се окупиле све публикације неке академске установе и њених подређених тела, рецимо факултета и института неког универзитета. Унутар ове сигле подела је вршена топографски и по струкама. Топографски су колекције биле систематизоване по земљама, а у оквиру њих по градовима и установама. Ова сигла је суспендована 1965, након чега се додају само континуације старих серија. Најстарије балканске академске публикације које се налазе под овом сиглом штампане су четрдесетих година 19. века.

Следећи корак састојао се у унапређивању библиографских записа. Могућност проналажења публикација из ових колекција значајно је побољшана применом релевантних библиографских метода. Вршена је редакција постојећих, тзв. историјских записа у каталошком систему Alerph. Нагласак је стављен на транслитерацију наслова и уношење серијских података у библиографске записе, ради окупљања свих монографија у оквиру једне серије. У чистим серијским записима додавани су записи ставке (item record) за сваки појединачни том. Редакција је обухватала додавање кодова за језик, података о месту и години публикације. Записи су у великој мери уједначени и припремљени за даљу каталогизацију до пуног нивоа. Креирано је преко 100 нових записа. У сарадњи и уз помоћ тима за квалитет метаподатака са седиштем у Бостон Спа, вршена је дедупликација сувишних библиографских записа и надоградња минималних и неадекватних серијских записа.

Потом је трасирана провенијенција за све публикације из ових колекција, што значи да је у великој мери реконструисана њихова набавка. Провенијенција је утврђивана рашчитавањем посвета, потписа и других записа, али пре свега идентификовањем званичних печата Британске библиотеке. Печат на књизи је потврђивао да је она власништво Британске библиотеке, али је такође индиковало како и када је књига набављена. Пе-

чати Британске библиотеке дела се на четири основна типа, сходно периоду у коме су коришћени од 1753. до данашњих дана. Овалног и округлог су облика, у различитим бојама мастила. Црна боја указивала је на ране куповине, зелена на поклоне или размене, жута и наранџаста на донације до 1944, и томе слично.

Рад на провенијенцији наметнуо је закључак да су балканске академске публикације током 19. и почетком 20. века стизале у Британску библиотеку куповином и поклоном. Публикације штампане после Другог светског рата стизале су разменом са најзначајнијим академским установама на Балкану. С обзиром на чињеницу да су све балканске земље током новије историје имале исте друштвене системе који су онемогућавали слободно трговање књигом, појавио се нови вид културне сарадње – размена публикација.

Током рада на пројекту о балканским академским колекцијама у Британској библиотеци прегледано је близу 8.000 публикација и креирана је посебна база од преко 7.500 јединица са основним библиографским подацима и подацима о провенијенцији. У тој бази су академске колекције систематизоване по земљама. Сви оштећени томови означени су за конзервацију и презервацију. Састављен је онлајн водич за балканске академске колекције који је постављен на сајт Британске библиотеке.¹¹ Пројекат је представљен колективу Британске библиотеке и стручној публици, док је на сајту Британске библиотеке представљен у виду студије случаја (case study)¹².

Балканске академске публикације обухваћене овим пројектом главни су извор за проучавање књижевног, научног, политичког и интелектуалног живота балканских народа од средине 19. до средине 20. века. Посебну истраживачку вредност имају научни садржаји „раних“ публикација. Из тог разлога је побољшање њихове приступачности и видљивости од значаја за Британску библиотеку, али се истовремено промовишу наука и култура балканских народа.

Постигнути резултати проистекли су из блиске сарадње стипендисте са супервизором, колегама из тима за Југоисточну Европу и других стручњака у Британској библиотеци. Рад на пројекту представљао је за све њих велико и јединствено искуство.

¹¹ Collection guides: Balkan academic publications. <https://www.bl.uk/collection-guides/balkan-academic-publications> (преузето 17. 5. 2020).

¹² Case studies: Sanja Stepanović Todorović. <https://www.bl.uk/case-studies/sanja-stepanovic-todorovic> (преузето 17. 5. 2020).

1. About Chevening. <https://www.chevening.org/about> (преузето 17. 5. 2020)
2. British Library Chevening Fellowship. <https://www.bl.uk/projects/chevening-fellowships> (преузето 17. 5. 2020).
3. *British Library Research: 2017–2018*. London: British Library, 2019.
4. Case studies: Sanja Stepanović Todorović. <https://www.bl.uk/case-studies/sanja-stepanovic-todorovic> (преузето 17. 5. 2020).
5. Chevening 2018. <https://www.bl.uk/news/2017/september/chevening-2018> (преузето 17. 5. 2020).
6. Collection guides: Balkan academic publications. <https://www.bl.uk/collection-guides/balkan-academic-publications> (преузето 17. 5. 2020).
7. Facts and figures of the British Library. <https://www.bl.uk/about-us/our-story/facts-and-figures-of-the-british-library>. (преузето 17. 5. 2020).
8. Grba, Milan. "Academy and Society in the Balkans", European Studies Blog, 01. 11. 2018. <https://blogs.bl.uk/european/2018/11/academy-and-society-in-the-balkans.html>
9. Грба, Милан. „Британска библиотека и Србија: настанак и развој српске збирке”. *Глас библиотеке*, 17 (2010), 27–46.
10. Грба, Милан и Драгана Милуновић. „Од упознавања шароликости света до прихватања и слављења различитости: разговор са Миланом Грбом”. *Гласник Народне библиотеке Србије*, 18, 21 (2019), 87–96.
11. Hill, F. J. "The Shelving and Classification of Printed Books". U *The Library of the British Museum*, edited by P. R. Harris, 1–75. London: The British Library, 1991. *Living Knowledge: The British Library 2015–2023*. London: British Library, 2015.
12. file:///C:/Users/User/Downloads/living-knowledge-the-british-library-2015-2023.pdf (преузето 4. 5. 2020).
13. Секулић, Исидора. „Библиотека у Британском музеју”, *Српски књижевни гласник* 26, 4 (1929), 270–281.
14. Sternberg, Ilse. "The Acquisitions Policies and Funding of the Department of Printed Books, 1837–1959". U *The Library of the British Museum*, edited by P. R. Harris, 104–145. London: The British Library, 1991.

THE BRITISH LIBRARY PROJECT:

ACADEMY AND SOCIETY IN THE BALKANS 1850–1950

Summary

In the academic year 2018/19 the project *Academy and Society in the Balkans 1850–1950* was accomplished with the support of Chevening Fellowship. The project deals with Balkan academic collections as part of the Southeast European collection in the British Library. These are comprehensive collections of printed books and serials containing published primary source material and records, as well as research studies across all disciplines.

The project aimed to determine the extent and structure of Balkan academic collections, then by updating bibliographic records, to increase both online accessibility and visibility of these publications. The achieved results are of great importance for the British Library and for the promotion of science and culture of the Balkans. In addition to a detailed presentation of the project's aims and results, the paper discusses the British Library as a host institution, the features of the Balkan academic publications and their acquisition at the British Library

Keywords: British Library, Chevening, project, Balkan academic publications, national revivals and publishing, provenance, accessibility and visibility, science and culture of the Balkans.